

تدوین مدل علی رفتارهای خود آسیب‌رسان بر اساس سبک‌های دل‌بستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار در دانش‌آموزان

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۳/۱۳ - تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۷/۱۴

چکیده

مقدمه: هدف از پژوهش حاضر، تدوین مدل علی رفتارهای خود آسیب‌رسان بر اساس سبک‌های دل‌بستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار در دانش‌آموزان بود.

روش کار: روش تحقیق در این پژوهش از نوع همبستگی بود. جامعه‌ی آماری در این پژوهش تمام دانش‌آموزان مدارس دوره‌ی دوم متوسطه استان آذربایجان غربی در سال تحصیلی ۹۸-۹۷ بود. در این پژوهش، با استفاده از روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای ۲۱۴ نفر (۹۹ دختر و ۱۱۵ پسر) انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه آسیب به خود، پرسشنامه دل‌بستگی کولینز و رید و پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه یانگ و برای تحلیل داده‌ها از روش‌های ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر استفاده شد.

نتایج: نتایج تحلیل مسیر نشان داد که سبک‌های دل‌بستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بر رفتار خود آسیب‌رسان دارای اثر مثبت و مستقیم می‌باشند.

نتیجه‌گیری: این یافته‌ها در درمان و پیشگیری از رفتارهای خود آسیب‌رسان تلویحات مهمی دارد و می‌توان از طریق شناسایی سبک‌های دل‌بستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار، آسیب‌پذیر بودن نسبت به رفتارهای خود آسیبی را در آنها پیش‌بینی کرد.

کلمات کلیدی: رفتارهای خود آسیب‌رسان، سبک‌های دل‌بستگی، طرح‌واره‌های ناسازگار

پی‌نوشت: این مطالعه فاقد تضاد منافع می‌باشد.

مستوره همدان^۱

رضا تسبیح‌سازان^{۲*}

علی خادمی^۳

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران.

^۲ استادیار، گروه روانشناسی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران (نویسنده مسئول).

^۳ دانشیار، گروه روان‌شناسی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران.

Email: Tasbihsazan.r@gmail.com

مقدمه

در سال‌های اخیر، پژوهشگران حوزه‌های بهداشت روان به رفتارهای خود آسیب‌رسان بیشتر توجه کرده‌اند. این رفتارها به‌عنوان یکی از طبقه‌های تشخیصی جدید، با عنوان خود آسیبی بدون خودکشی^۱، در ویرایش پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی درج شده است (راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی^۲، ۲۰۱۳).

میزان بالای رفتارهای خود آسیبی غیر خودکشی (NSSI)^۳ در جوانان و نوجوانان نگرانی‌های زیادی برای کارگزاران و سیاست‌گذاران حوزه بهداشت روانی ایجاد کرده است (لودکه و همکاران^۴، ۲۰۱۷). رفتارهای خود آسیبی غیر خودکشی (NSSI) و ایده پردازی خودکشی می‌توانند در طیفی از رفتارهای خود آسیب قرار بگیرند (کلایز و ماهلنکمپ^۵، ۲۰۱۴). با توجه به شیوع بالای رفتارهای خود آسیبی بدون خودکشی در طول زندگی، همراه با پیامدهای سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی، این یک نگرانی عمده برای بهداشت روان به حساب می‌آید. به‌طور کلی رفتارهای خود آسیبی بدون خودکشی شروع خود را در نوجوانی نشان می‌دهند (جاکوبسن و گولد^۶، ۲۰۰۷) و شیوع طول عمر آن در نمونه‌های جامعه نوجوانان حدود ۱۸٪ است (ماهلنکمپ و همکاران^۷، ۲۰۱۲؛ سوائل و همکاران^۸، ۲۰۱۴). نوجوانی به‌عنوان دوره گذار در نظر گرفته می‌شود و مرحله اصلی زندگی برای رشد هویت را تشکیل می‌دهد (هاپکینز^۹، ۲۰۱۴). به دلیل افزایش بروز اختلالات عاطفی و رفتاری، خودکشی، و مصرف مواد مخدر و

الکل، این دوره نیز یک دوره افزایش خطرات زیستی-روانی-

اجتماعی^{۱۰} است (سلز و بلوم^{۱۱}، ۲۰۱۳).

رفتارهای خود آسیب‌رسان که به‌عنوان تخریب عمدی و خودسرانه بافت بدن بدون قصد خودکشی تعریف شده است و همچنین برای اهدافی که به‌طور اجتماعی تصریح نشده است، شامل رفتارهایی مانند؛ برش، سوزاندن، گاز گرفتن و خراش پوست است. رفتارهای خود آسیب‌رسان به‌ویژه در طول نوجوانی شایع است و میانگین بین ۱۷ تا ۱۸ درصد تخمین زده می‌شود (ماهلنکمپ^{۱۲} و همکاران، ۲۰۱۲؛ سوائل^{۱۳} و همکاران، ۲۰۱۴).

یکی از نظریه‌هایی که مکانیزم‌های زیربنایی در پدید آیی رفتارهای ضداجتماعی را تبیین می‌کند، نظریه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه^{۱۴} است (یانگ و کلسکو^{۱۵}، ۲۰۰۳). طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، الگوهای هیجانی و شناختی خود آسیب‌رسان در فرد هستند که در ابتدای رشد و تحول به علت ارضا نشدن نیازهای هیجانی، در ذهن شکل گرفته و در مسیر زندگی تکرار می‌شوند (یانگ، ۱۹۹۹؛ یانگ و کلسکو، ۲۰۰۳). از نظر یانگ طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، الگوهای هیجانی و شناختی خود-آسیب‌رسان در شخص هستند که در ابتدای رشد و تحول در ذهن ایجاد می‌شوند و در مسیر زندگی تکرار می‌شوند. طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه باورهایی هستند که اشخاص، درباره خود، دیگران و محیط دارند و به علت ارضانشدن نیازهای هیجانی دوران کودکی ایجاد می‌شوند (کالوت و همکاران^{۱۶}، ۲۰۱۸) و با وضعیت سلامت روان رابطه دارند (سمپرتگوی و همکاران^{۱۷}، ۲۰۱۳). علاوه بر این، مطالعات مختلف نشان داده‌اند که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با

1 . nonsuicidal self-injury

2 . Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition

3 . non-suicidal self-injurious behavior (NSSI)

4 . Lüdtke & et al

5 . Claes & Muehlenkamp

6 . Jacobson & Gould

7 . Muehlenkamp & et al

8 . Swannell & et al

9 . Hopkins

10 . biopsychosocial

11 . Sells & Blum

12 . Muehlenkamp

13 . Swannell

14 . Early Maladaptive Schemas

15 . Young & klosko

16 . Calvete & et al

17 . Sempertegui & et al

رفتارهای خود آسیب‌رسان و دل‌بستگی نوجوانان با مرور ادبیات پژوهش به این نتیجه رسیدند که اضطراب اجتنابی و اضطراب دوسوگرا در خطر ابتلا به رفتارهای خود آسیب‌رسان احتمالاً از طریق مکانیسم‌های مختلف و احتمالاً با تأثیرات مختلف در انتخاب رفتارهای خود آسیبی نقش مهمی ایفا می‌کنند. با شناخت ابعاد نابهنجار شخصیت و کنترل هیجان‌ها می‌توان رفتارهای پرخطر نوجوانان را کاهش داد و در نتیجه از میزان آسیب‌های روحی، روانی و مادی ناشی از رفتارهای پرخطر که بر جامعه تحمیل می‌شود، کاست.

خود آسیبی در میان کودکان و جوانان یک نگرانی عمده بهداشت عمومی است. علی‌رغم اینکه برخی از محققان بین رفتارهای خود آسیب‌رسانی باهدف بدون خودکشی و با خودکشی تفاوت قائل می‌شوند. با این حال، هر دو رفتار تعدادی از عوامل خطر را به اشتراک می‌گذارند (مارس و همکاران^۹، ۲۰۱۴). در مواردی مدارس خود برخی از گسترده‌ترین فرصت‌های اقدام به خود آسیب‌رسانی را فراهم می‌آورند از سوی دیگر شواهدی نیز وجود دارد که نشان می‌دهد مدارس با ارائه برنامه‌های مداخله‌ای از جمله رفتاردرمانی دیالکتیکی، درمان شناختی-رفتاری و نظریه مبتنی بر ذهن آگاهی، ابزارهایی برای حمایت از متخصصان مدرسه را به طور فزاینده‌ای فراهم می‌آورند که در جهت پیشگیری از اقدام به رفتارهای خود آسیب‌رسانی در دانش‌آموزان مفید است. در واقع مدارس می‌توانند از طریق آموزش رفتارهای صحیح، در این زمینه مؤثر عمل کنند. مدارس گاهی به صورت ناخواسته و غیرارادی می‌توانند از طریق فراهم کردن شرایطی برای شروع رفتارهای کشیدن، مصرف مواد و حاملگی در نوجوانان به شیوع رفتارهای خود آسیب‌رسانی در میان دانش‌آموزان دامن بزنند. از طرفی با القای احساس هویت در دانش‌آموزان و تشویق به سخت‌کوشی و موفقیت در جهت ایجاد رفتارهای سالم گام برمی‌دارند (ایوانز و هارل^{۱۰}، ۲۰۱۶).

در نهایت می‌توان گفت که در زمینه رفتارهای خود آسیب‌رسان و علل زمینه‌ساز آن تحقیقات کمی انجام گرفته و

آسیب‌شناسی شخصیت همراه است (باخ و همکاران^۱، ۲۰۱۶؛ باخ و همکاران، ۲۰۱۷).

در مطالعه‌ای لویز، لاملی و گرانبرگ^۲ (۲۰۱۵) به بررسی طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و خودسوزی غیرمتعارف در میان بزرگسالان جوان پرداختند. نتایج نشان داد که طرح‌واره‌های ناسازگار نقش مهمی در خودسوزی بزرگسالان جوان دارد. قاسمی و شریفی (۱۳۹۱) در مطالعه خود نشان دادند که میانگین نمرات طرح‌واره‌های ناسازگار در نوجوانان دارای رفتارهای پرخطر به طور معناداری بالا است.

از سویی دیگر، نظریه پردازان دل‌بستگی نیز آسیب‌شناسی روانی کودک و بزرگسال را نشأت گرفته از روابط نامناسب میان کودک و مراقبان آن‌ها دانسته و سبک دل‌بستگی را از مهم‌ترین عوامل در بروز رفتارهای مشکل‌دار می‌دانند. شواهد پژوهشی نیز نشان داده‌اند که سبک‌های دل‌بستگی با رفتار خودکشی، ایده پردازی خودکشی، اقدام به خودکشی و اختلالات روانی همراه است. بر اساس گزارش‌ها، سبک دل‌بستگی نایمن، عمدتاً مضطرب، با افزایش خطر خودکشی همراه است (مینباتی و همکاران^۳، ۲۰۱۷). علاوه بر این، سبک دل‌بستگی نایمن، عمدتاً اضطراب، و آسیب‌های حل‌نشده با افزایش خطر خودکشی همراه است (لوی-بلز و همکاران^۴، ۲۰۱۸). کامارا و کالوت^۵ (۲۰۱۲) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که سبک دل‌بستگی نایمن پیش‌بینی‌کننده خوبی برای طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه است (کامارا و کالوت^۶، ۲۰۱۲). نتایج مطالعه خارساتی و بهولا^۷ (۲۰۱۶) در بررسی رفتارهای خود آسیب‌رسان و سبک‌های دل‌بستگی نشان دادند، که جوانان دارای رفتارهای خود آسیب‌رسان دارای سطح بالاتری از دل‌بستگی اضطرابی، اشتغال ذهنی با روابط و نیاز به تأیید در روابط هستند. اندرو، وارث و کاملیا^۸ (۲۰۱۸) در بررسی

1. Bach & et al

2. Lewis, Lumley & Grunberg

3. Miniati & et al

4. Levi-Belz & et al

5. Camara, Calvete

6. Camara, Calvete

7. Kharsati & Bhola

8. Andrew, Wrath and Camelia

9. Mars & et al

10. Evans, Hurrell

تشخیص و شناسایی نوجوانانی که در طیف خود آسیب‌رسان قرار گرفته‌اند می‌تواند یکی از شاخص‌های مهم در ارزیابی و مداخله رفتارهای خود آسیب‌رسان به شمار رود. به عبارت دیگر، بررسی عوامل زمینه‌ساز می‌تواند جنبه‌ی پیشگیری از رفتارهای خود آسیب‌رسان داشته باشد. بنابراین هدف از این پژوهش بررسی تدوین مدل علی رفتارهای خود آسیب‌رسان بر اساس سبک‌های دل‌بستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار در دانش‌آموزان است.

روش کار

پژوهش حاضر به لحاظ هدف جزء تحقیقات کاربردی و از حیث اجرا بر اساس مدل ارتباطی در دسته تحقیقات توصیفی-همبستگی قرار دارد. کاربردی از این لحاظ که به حل مشکل می‌پردازد و همبستگی با توجه به اینکه به رابطه بین متغیرها می‌پردازد (سرمد، بازرگان و حجازی، ۱۳۹۷). جامعه‌ی مورد مطالعه در این پژوهش تمام دانش‌آموزان مدارس دوره‌ی دوم متوسطه استان آذربایجان غربی بوده که در سال تحصیلی ۹۷-۹۸ مشغول به تحصیل می‌باشند. بر اساس اطلاعات اخذ شده از مدیریت آموزش و پرورش استان آذربایجان غربی تعداد ۹۶۱۶۰ دانش‌آموز در سال تحصیلی ۹۷-۹۸ در دوره‌ی دوم متوسطه، مشغول به تحصیل هستند. نمونه پژوهش شامل ۲۱۴ نفر (۹۹ دختر و ۱۱۵ پسر) از دانش‌آموزان رفتارهای خود آسیب‌رسان است که به منظور انتخاب نمونه با روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای، در ابتدا از میان شهرهای استان سه شهر مهاباد، ارومیه و خوی انتخاب گردید، سپس از میان مدارس پسرانه و دخترانه دوره دوم متوسطه در سه شهر منتخب (مهاباد-ارومیه و خوی) با توجه به جمعیت دانش‌آموزی مدارس، ۴ دبیرستان (دو مدرسه دخترانه و ۲ مدرسه پسرانه) به طور تصادفی انتخاب شد در مرحله بعد از بین کلاس‌های موجود در هر دبیرستان منتخب به طور تصادفی سه کلاس انتخاب گردید و در نهایت با مراجعه به دفتر مشاوره مدرسه و همکاری مشاور مدرسه و لیست دانش‌آموزان دارای رفتارهای خود آسیب‌رسان اقدام به انتخاب افراد به عنوان نمونه آماری از کلاس‌های منتخب گردید. بدین

ترتیب که در شهرستان مهاباد از بین دو مدرسه پسرانه (۶ کلاس منتخب) تعداد ۳۱ نفر و از بین دو مدرسه دخترانه (۶ کلاس منتخب) تعداد ۲۸ نفر به عنوان نمونه انتخاب گردید. در شهرستان خوی نیز از بین دو مدرسه پسرانه (۶ کلاس منتخب) تعداد ۳۸ نفر و از بین دو مدرسه دخترانه (۶ کلاس منتخب) تعداد ۳۱ نفر به عنوان نمونه انتخاب گردید. به همین ترتیب در شهر ارومیه نیز از بین دو مدرسه پسرانه (۶ کلاس منتخب) تعداد ۴۶ نفر و از بین دو مدرسه دخترانه (۶ کلاس منتخب) تعداد ۴۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب گردید. به این ترتیب تعداد ۲۱۴ دانش‌آموز دارای رفتارهای پرخطر از بین ۱۲ مدرسه و ۳۶ کلاس از شهرهای منتخب به عنوان نمونه آماری با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. محقق پس از توضیح مختصری در مورد اهداف پژوهش، رعایت محرمانه ماندن پاسخ‌ها و جلب مشارکت آزمودنی از آن‌ها خواست که پرسشنامه‌های تحقیق را تکمیل کنند.

پرسشنامه دل‌بستگی کولینز و رید: این مقیاس شامل خوارزیابی از مهارت‌های ایجاد روابط و خود توصیفی شیوه شکل‌دهی روابط دل‌بستگی نزدیک است و مشتمل بر ۱۸ داده است که از طریق علامت‌گذاری روی یک مقیاس ۵ درجه‌ای (از نوع لیکرت) که از؛ به هیچ وجه با خصوصیات من تطابق ندارد (۱) کاملاً با خصوصیات من تطابق دارد (۵)، تشکیل می‌گردد، سنجیده می‌شود. بر اساس دستورالعمل پرسشنامه، ۶ ماده مربوط به هر زیر مقیاس مشخص می‌شود با توجه به اینکه در مورد هر جمله در پرسشنامه، آزمودنی علامت خود را روی کدام دایره زده است نمره وی را برای هر زیر مقیاس مشخص می‌شود، برای گزینه‌های ۱ تا ۵ به ترتیب نمرات ۰ تا ۴ در نظر گرفته می‌شود. سؤالات ۱، ۶، ۸، ۱۳، ۱۲، ۱۷ دل‌بستگی ایمن را می‌سنجد. سؤالات ۵، ۲، ۱۶، ۱۴، ۷، ۱۸ دل‌بستگی اجتنابی را مورد ارزیابی قرار می‌دهد و سرانجام سؤالات ۳، ۴، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۵ دل‌بستگی دوسوگرا/اضطرابی را می‌سنجد. در مواردی که سؤالات باید معکوس نمره‌گذاری شود (که در دستورالعمل با علامت * مشخص شده‌اند) باید بر روی گزینه‌های ۱ تا ۵ به ترتیب نمرات ۴، ۳، ۲، ۱ و صفر در نظر

۴. **حوزهی دیگر جهت مندی**، شامل طرح‌واره‌های اطاعت، پذیرش جویی / جلب توجه و ایثار است.

۵. **حوزهی گوش‌به‌زنگی بیش‌ازحد و بازداری**، شامل طرح‌واره‌های بازداری هیجانی، تنبیه، منفی‌گرایی / بدبینی و معیارهای سرسختانه است.

در هر طرح‌واره، نمره‌ها می‌تواند بین ۵ تا ۳۰ باشد. در پژوهش حاضر نمره‌های بالاتر از میانگین آزمودنی‌ها که شامل نمره‌های ۲۰ و بالاتر از آن بود به‌عنوان طرح‌واره با نمره بالا در نظر گرفته شد. این پرسشنامه توسط مقیاس ۶ درجه‌ای لیکرت نمره‌گذاری می‌شود و نمره بالا نشان‌دهنده‌ی وجود طرح‌واره‌های ناسازگار بیشتر در فرد است. اولین پژوهش جامع راجع به ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه طرح‌واره یانگ توسط اسمیت و همکاران (۱۹۹۵) صورت گرفته است. نتایج این مطالعه نشان داد که برای هر طرح‌واره ناکارآمد اولیه، ضریب آلفایی از ۰/۸۳ (برای طرح‌واره خود تحول نیافته / گرفتار) تا ۰/۹۶ (برای طرح‌واره نقص / شرم) و ضریب آزمون باز آزمون در جمعیت غیر بالینی بین ۰/۵۰ تا ۰/۸۲ به‌دست آمده است. همچنین یانگ (۱۹۹۸) جهت برآورد پایایی با استفاده از روش باز آزمایی، فرم کوتاه پرسشنامه را در دو نوبت بافاصله زمانی ۴ هفته بین ۶۰ آزمودنی اجرا و سپس ضریب همبستگی پیرسون بین نمرات حاصل از دو بار آزمون را محاسبه کرد. هنجاریابی این پرسش‌نامه در ایران توسط آهی (۱۳۸۴) بر روی ۳۸۷ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های تهران انجام شده است که همسانی درونی این پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ در افراد مؤنث ۰/۹۷ و در افراد مذکر ۰/۹۸ به‌دست آمده است.

پرسشنامه آسیب به خود سانسون و همکاران (SHI):^۱ پرسشنامه آسیب به خود توسط سانسون و همکاران در سال ۱۹۹۸ ساخته شده، پرسشنامه خود گزارشی ۲۲ آیتمی (با پاسخ بله / خیر) است که سابقه آسیب‌رساندن به خود را در پاسخ‌دهندگان بررسی می‌کند. در این پرسشنامه رفتارهایی که عمده‌اً به‌منظور آسیب به خود انجام شده‌اند مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. مانند سوء مصرف دارو یا مواد و الکل، خودزنی، ایراد

گرفته می‌شود. سؤالاتی که با ستاره مشخص شده‌اند بایستی قبل از جمع کردن به‌طور معکوس نمره‌گذاری شوند. نمرات ۶ ماده هر مقیاس باهم جمع شده و نمره زیر مقیاس به دست می‌آید. در پژوهش پاکدامن (۱۳۸۰) میزان اعتبار آزمون با استفاده از آزمون مجدد به‌صورت همبستگی بین این دو اجرا مشخص شده است. این پرسشنامه در مورد ۱۰۰ دختر و پسر کلاس دوم دبیرستان که به‌طور تصادفی انتخاب شده بودند اجرا گردید. نتایج حاصل از دو بار اجرای این پرسشنامه بافاصله زمانی یک ماه از یکدیگر بیانگر آن بود که این آزمون در سطح ۹۵٪ معنادار است و دارای اعتبار است.

پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه: در این پژوهش جهت سنجش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه از پرسشنامه استاندارد یانگ (۱۹۹۸) استفاده شده است. فرم کوتاه پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه یانگ زیرمجموعه‌ای با ۷۵ ماده از ۲۰۵ ماده نسخه اصلی است که در سال ۱۹۹۸ به‌وسیله یانگ برای اندازه‌گیری طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ساخته شد (دیوانداری، آهی، اکبری و مهدیان، ۱۳۸۸). این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت و به‌صورت ۱ تا ۶، به‌این ترتیب که کاملاً درست = ۶، تقریباً درست = ۵، اندکی درست = ۴، بیشتر درست تا غلط = ۳، تقریباً غلط = ۲، کاملاً غلط = ۱ پاسخ داده می‌شود و برای ارزیابی ۱۵ طرح‌واره ناسازگار اولیه ساخته شده است که هر ۵ سؤال یک طرح‌واره را می‌سنجد.

این آزمون دارای پنج حوزه طرح‌واره‌ای و در کل ۱۵ طرح‌واره زیر است:

۱. **حوزهی بریدگی و طرد**، شامل طرح‌واره‌های ناسازگار رهاشدگی / بی‌ثباتی، بی‌اعتمادی / بدرفتاری، محرومیت هیجانی، نقص / شرم و انزوای اجتماعی / بیگانگی است.

۲. **حوزهی خودگردانی و عملکرد مختل**، شامل طرح‌واره‌های شکست، وابستگی / بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری نسبت به ضرر یا بیماری، خود تحول نیافته / گرفتار است.

۳. **حوزهی محدودیت‌های مختل**، شامل طرح‌واره‌های استحقاق / بزرگ‌منشی و خویش‌داری / خود انضباطی ناکافی است.

^۱ - The Self-Harm Inventory (SHI)

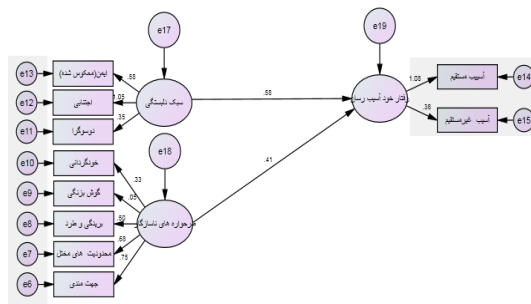
طرح‌واره	۱	**۰/۳۶	**۰/۴۸	-۰/۲۶						
بریدگی				**						
خودگردانی	۱	**۰/۳۸	**۰/۴۳	**۰/۲۷	-۰/۱۸					
				**						
محدودیت	۱	۰/۰۸	**۰/۴۰	**۰/۳۰	**۰/۳۹	-۰/۱۵				
				**						
جهت مندی	۱	۰/۱۰	۰/۱۲	**۰/۶۹	**۰/۱۹	**۰/۴۳	-۰/۱۲			
				**						
گوشه‌زنگی	۱	**۰/۴۹	**۰/۲۲	**۰/۴۳	**۰/۷۳	**۰/۴۰	**۰/۲۲	-۰/۲۷		
				**						
آسیب مستقیم به خود	۱	۰/۱۱	**۰/۵۱	**۰/۲۲	**۰/۱۶	**۰/۶۹	**۰/۳۶	**۰/۷۵	-۰/۵۹	
				**						
آسیب غیرمستقیم به خود	۱	**۰/۷۱	۰/۰۹	**۰/۳۸	**۰/۲۲	**۰/۰۹	**۰/۴۲	**۰/۴۱	**۰/۶۹	-۰/۶۲
				**						
خود	۱	**۰/۵۴	**۰/۶۸	۰/۰۸	**۰/۴۶	**۰/۲۲	۰/۱۰	**۰/۵۶	**۰/۳۶	**۰/۷۰
آسیب‌رسان (کل)				**						

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود در ارتباط بین نمره کل رفتار آسیب‌رسان با تمامی متغیرهای پژوهش به‌جز مؤلفه طرح‌واره گوشه‌زنگی و با دیگر متغیرها رابطه معنی‌دار دارد. لذا با توجه به سطح معنی‌داری ارتباط متغیرهای پژوهش، پیش‌فرض مدل معادلات ساختاری رعایت شده است.

جدول ۳- برازش مدل پژوهش بر اساس شاخص‌های برازندگی

X^2	D	X^2/df	RMS EA	G FI	AG FI	C FI	N FI	IF I
/۴۸	۸	/۶۶	۰/۰۶	۹۵	۰/۹۴	۹۸	۹۴	۹۸
۲۰۷	۷	۲		۰/		۰/	۰/	۰/

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که ضریب شاخص ریشه میانگین مجذورات خطای تقریب RMSEA برابر با (۰/۰۶)، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) برابر با ۰/۹۸، شاخص نیکویی برازش (GFI) برابر با ۰/۹۵، شاخص نیکویی برازش تعدیل‌یافته (AGFI) برابر با ۰/۹۴، شاخص برازندگی هنجار شده (NFI) برابر با ۰/۹۴ و شاخص خی دو بر روی درجه آزادی (X^2/df) برابر با ۲/۶۶، دلالت بر برازش مناسب و متوسط مدل مفهومی موردنظر دارد. برای بررسی فرضیه‌های تحقیق نمودارهای خروجی نرم‌افزار ایموس در حالت ضرایب استاندارد ارائه شده و سپس به تأیید و رد فرضیه‌های پژوهش خواهیم پرداخت.

شکل ۱- ضرایب تخمین استاندارد مدل ساختاری پژوهش

جدول ۴- ضرایب مسیرهای مستقیم موجود در مدل

مسیر	مقدار	مقدار برآورد	مقدار استاندارد	P	C.R	S.E
متغیرهای اصلی	سبک‌های دل‌بستگی بر رفتار خود آسیب‌رسان	۲/۵۵	۰/۵۸	۰/۰۰۱	۵/۳۳	۰/۴۷
	طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بر رفتار خود آسیب‌رسان	۱/۱۶	۰/۴۱	۰/۰۰۱	۷/۲۷	۰/۱۶
سبک‌های دل‌بستگی	سبک دل‌بستگی ایمن (معکوس شده)	۱/۲۱	۰/۵۸	۰/۰۰۱	۵/۰۷	۰/۲۳
	سبک دل‌بستگی نایمن اجتنابی	۲/۵۲	۰/۹۳	۰/۰۰۱	۵/۱۳	۰/۴۹
	سبک دل‌بستگی نایمن دوسوگرا	۱/۰۰	۰/۳۴	۰/۰۰۱	-	-
طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه	طرح‌واره بریدگی	۰/۸۰	۰/۵۰	۰/۰۰۱	۶/۸۰	۰/۱۳
	طرح‌واره خودگردانی	۰/۴۱	۰/۳۲	۰/۰۰۱	۴/۱۰	۰/۱۰
	طرح‌واره محدودیت	۰/۹۹	۰/۶۷	۰/۰۰۱	۷/۵۹	۰/۱۳
	طرح‌واره گوش‌به‌زنگی	۰/۰۷	۰/۰۵	۰/۵۰	۰/۶۷	۰/۱۰
	طرح‌واره جهت مندی	۱/۰۰	۰/۷۵	۰/۰۰۱	-	-
رفتار خود آسیب‌رسان	آسیب غیرمستقیم به خود	۰/۲۵	۰/۳۷	۰/۰۰۱	۴/۴۲	۰/۰۵
	آسیب مستقیم به خود	۱/۰۰	۰/۹۳	۰/۰۰۱	-	-

دل‌بستگی ایمن بر رفتارهای خود آسیب‌رسان دارای اثر منفی و مستقیم هستند.

نتایج پژوهش نشان داد که سبک‌های دل‌بستگی از جمله سبک دل‌بستگی نایمن دوسوگرا و سبک دل‌بستگی نایمن اجتنابی بر رفتارهای خود آسیب‌رسان اثر مستقیم و معناداری دارند. سبک دل‌بستگی ایمن بر رفتارهای خود آسیب‌رسان دارای اثر منفی و معکوس است. این یافته با یافته‌های احمدی مرویلی و همکاران (۱۳۹۸)، سنتنس و همکاران^۱ (۲۰۱۸)، اندرو، وارث و کاملیا^۲ (۲۰۱۸)، مینیاتی و همکاران^۳ (۲۰۱۷)، گاندهی و همکاران^۴ (۲۰۱۶) و خارساتی و بهولا^۱ (۲۰۱۶) همسو است. در

همان‌گونه که جدول ۴ نشان می‌دهند، اثر مثبت و مستقیم سبک‌های دل‌بستگی ($\beta=0/58$ و $P<0/01$) و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ($\beta=0/41$ و $P<0/01$) بر رفتار خود آسیب‌رسان مورد تأیید قرار گرفت.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر تدوین مدل علی رفتارهای خود آسیب‌رسان بر اساس سبک‌های دل‌بستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار در دانش‌آموزان بود که نتایج نشان داد سبک دل‌بستگی اجتنابی و دوسوگرا و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بر رفتارهای خود آسیب‌رسان اثر مثبت و مستقیم دارند اما

1. Santens

2 - Andrew , Wrath and Camelia

3 . Miniati & et al

4 . Gandhi et al.

دست آوردن آرامش و تسکین احساسات خود راه‌حل‌های کارآمدی را بیابد. زمان مواجهه افراد با تغییرات و یا وقایع درونی و یا بیرونی که باعث فراخوانی عواطف و هیجانات ناخوشایند می‌شود، اشخاصی با سبک دل‌بستگی ایمن راهبردهای حل مسئله مؤثری را ایجاد می‌کنند (از جمله تجزیه و تحلیل موقعیت، طرح‌ریزی راهبردهای مؤثر و متوقف کردن افکار و یا اعمال مزاحم) و این رویکرد سازنده حل مسئله در افراد ایمن نتیجه تعامل با اشخاص دل‌بسته‌ای است که حساس و پاسخگو به صمیمیت، حمایت و مراقبت بوده‌اند. در حالی که سبک دل‌بستگی نایمن می‌تواند موجب تجربه پریشانی فرد به هنگام مواجهه با تهدید شده و راهبردهای سازش نایافته (بیش فعال کننده و غیرفعال کننده) را فعال کند (هاپوود، مالون، انسل، سانسلو، گریلو و همکاران^۲، ۲۰۱۱). بر این اساس سبک‌های دل‌بستگی افراد می‌تواند پیش‌بینی کننده رفتارهای خود آسیبی باشد (دواجی، ولی زاده و نیکامال^۳، ۲۰۱۰).

نتایج پژوهش نشان داد که ابعاد طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه از جمله طرح‌واره بریدگی، خودگردانی، محدودیت و جهت‌مندی بر رفتارهای خود آسیب‌رسان اثر مستقیم و معناداری دارند. اما در بعد گوش‌به‌زنگی بر رفتارهای خود آسیب‌رسان اثر معنی‌داری مشاهده نشد. این یافته با یافته‌های قاسمی و شریفی (۱۳۹۱)، مارنگو و همکاران^۴ (۲۰۱۹)، باخ و همکاران^۵ (۲۰۱۷) و لویز، لاملی و گرانبرگ^۶ (۲۰۱۵) همسو است. طرح‌واره‌های طرد و بریدگی در خانواده‌هایی شکل می‌گیرد که بی‌عاطفه، سرد، مضایقه‌گر، منزوی، تندخو، غیرقابل‌پیش‌بینی یا بدرفتار هستند. بیمارانی که طرح‌واره‌هایی در این حوزه دارند نمی‌توانند دل‌بستگی‌های ایمن و رضایت‌بخشی با دیگران برقرار کنند. چنین افرادی معتقدند که نیاز آن‌ها به ثبات، امنیت، محبت، عشق و تعلق خاطر برآورده نخواهد شد (رضایی و همکاران، ۱۳۹۰). بنابراین در تبیین این یافته می‌توان گفت نوجوانان زمانی که طرد

تبیین این یافته می‌توان گفت افرادی با دل‌بستگی ایمن خود را قابل‌پذیرش و باارزش می‌دانند اما آن‌هایی که انگاره‌های دل‌بستگی غیر پاسخگو و متناقض دارند، خود را غیرقابل‌پذیرش و بی‌ارزش ارزیابی می‌کنند. اشخاص دارای سبک دل‌بستگی اجتنابی تصویر مثبت از خود و تصویر منفی از دیگران ایجاد می‌کنند چراکه پیشینه‌ی دل‌بستگی‌شان به آنان آموخته است که نباید روی کمک و حمایت دیگران حساب کنند. این اشخاص تمایلی به نزدیک شدن به دیگران نشان نمی‌دهند و به‌طور اجباری فاصله‌ی خود را از آنان حفظ می‌کنند تا از افکار پریشان‌کننده در امان باشند. به‌عبارت‌دیگر، چون اشخاصی با سبک دل‌بستگی نایمن به دلیل روابط بین فردی ناکارآمد و نیز عدم احساس توانمندی، و نیز به دلیل عدم احساس ارزشمندی خود و دیگران، مرتکب رفتارهای پرخاشگرانه شوند، زیرا این افراد از قدرت تحمل کمتری در مواجهه با تنش و فشار موقعیت برخوردارند و برای مثال از مدیریت خشم ناکارآمدتری استفاده می‌کنند. احساس طرد، تنهایی و غفلت‌های دوران کودکی از تجاربی هستند که در همه‌ی افرادی که به رفتارهای خود آسیب‌رسان اقدام می‌کنند دیده می‌شود. نوجوانانی که در دوران کودکی هنگام رابطه با مراقب خود مهارت‌های اجتماعی را کسب نکرده است هنگام برقراری روابط اجتماعی با دیگران نیز ناموفق عمل می‌کند و در نتیجه در برقراری روابط بین فردی نیز احساس تنهایی خواهند کرد زیرا، پیش‌بینی می‌کند که نزدیکان وی در مواقع دشوار زندگی او را طرد کرده و نسبت به وی بی‌توجه هستند و به همین دلیلی نیز احساس تنهایی خواهند کرد. احساس تنهایی نیز می‌تواند زمینه‌ساز رفتارهای خود آسیب‌رسان تلقی گردد. در شرایط معمول نیز فشارهای عاطفی باعث خواهند شد که نوجوانان برای کاهش آن‌ها به والدین خود پناه ببرند، اما احساس تنهایی و طرد باعث خواهد شد که برای مقابله با این احساسات خود راه‌حلی بیابند (بریل و همکاران، ۲۰۰۹) و بهترین مقابله روش‌هایی مانند زدن، سوزاندن و پرخاشگری نسبت به خود و دیگران است زیرا یاد نگرفته است که برای به

² . Hopwood, Malone, Ansell, Sanislow, Grilo, McGlashan & et al

³ . Davaji, Valizadeh & Nikamal

⁴ . Marengo & et al

⁵ . Bach & et al

⁶ - Lewis, Lumley & Grunberg

¹ - Kharsati & Bhola

مستمر در خویش‌ترداری مناسب و تحمل نکردن ناکامی‌ها در راه دستیابی به اهداف شخصی یا ناتوان در جلوگیری از بیان هیجان‌ها و تکانه‌ها هستند (صدوقی و دیگران، ۱۳۸۷). همچنین نبودن مراقب مناسب و ارضا نشدن نیازها باعث تنش عاطفی در دوران کودکی می‌شود و کودک به‌عنوان اعتراض خشمگین شده و چون نمی‌تواند به روش دیگری خشم خود را ابراز کند، یا از کسی کمک بگیرد، به رفتارهای خود آسیب‌رسان روی می‌آورد. بدین وسیله خود آسیبی می‌تواند علامتی از تنش درونی باشد (اوگامز و همکاران، ۲۰۰۹). بریل و همکاران^۳ (۲۰۰۹) براین باورند که کسانی را که اقدام به رفتارهای خود آسیب‌رسان می‌کنند، معتقدند که این رفتار باعث کاهش تنش‌های آنان می‌شود. پیترسون و همکاران^۴ (۲۰۰۸) نیز معتقدند که رفتارهای خود آسیب‌رسان راهی برای کنترل و کاهش احساسات شدید است که این افراد نمی‌توانند آن احساسات را ابراز نمایند.

افرادی که طرح‌واره‌هایی در این حوزه دارند به‌جای رسیدگی به نیازهای خود به دنبال ارضای نیازهای دیگران هستند، آن‌ها این کار را برای دستیابی به تأیید، تداوم رابطه هیجانی و یا اجتناب از انتقام انجام می‌دهند. این افراد در کودکی آزاد نبوده‌اند تا از تمایلات طبیعی خودشان پیروی کنند و در بزرگسالی به‌جای اینکه از درون جهت‌دهی شوند از محیط بیرون تأثیر می‌پذیرند و از خواسته‌های دیگران تبعیت می‌کنند. اغلب این افراد می‌ترسند که دیگران خشمگین شده و طردشان کنند، از این‌رو ترجیح می‌دهند خودشان را به دیگران تسلیم کنند. فرد دارای این احساس است که تمایلات، عقاید و احساسات او اعتبار ندارد و برای دیگران و خودش مهم نیستند (زارع، ۱۳۹۶). بنابراین می‌توان گفت که این طرح‌واره منجر به خشمی فروخورده شده می‌شود که خود را در قالب یک سری رفتارهای ناسازگارانه مثل پرخاشگری منفعل، طغیان‌های عاطفی کنترل نشده، علائم روان‌تنی، کناره‌گیری از عواطف، برون‌ریزی و سو مصرف مواد نشان می‌دهد (صدوقی و دیگران، ۱۳۸۷).

می‌شوند اقدام به تبادل هیجان‌های منفی می‌کنند و در این وضعیت تنش بیشتری را تجربه می‌کنند. نوجوان آشفته با انجام راه‌حل‌های ناکارآمد اقدام به رفتارهای خود آسیب‌رسان می‌کنند تا خود را تسکین دهند (بریل و همکاران، ۲۰۰۹).

طرح‌واره‌های حوزه خودگردانی در خانواده‌هایی شکل می‌گیرد که اعتماد به نفس کودک را کاهش می‌دهند، گرفتارند و بیش از حد از کودک محافظت می‌کنند و یا اینکه نتوانسته‌اند کودک را به کارهای بیرون از خانه تشویق کنند. فرد معتقد است که نمی‌تواند مسئولیت‌های روزمره را بدون کمک قابل‌ملاحظه دیگران در حد قابل‌قبولی انجام دهد. این حالت اغلب به‌صورت درماندگی ظاهر می‌شود. افراد با طرح‌واره وابستگی از خودشان و محیط اطراف انتظاراتی دارند که در توانایی آن‌ها برای تفکیک خود از نماد والدین و دستیابی به عملکرد مستقلانه مانع ایجاد می‌کند. افراط و تفریط در حوزه حمایت از کودک منجر به بروز مشکلاتی در حوزه خودگردانی می‌شود. این طرح‌واره اغلب خود را به‌صورت منفعل بودن و درماندگی افراطی نشان می‌دهد (یوسفی، ۱۳۹۰). بنابراین در بعد خودگردانی می‌توان گفت که نوجوانان هنگام مواجهه با بحران‌ها و احساس پریشانی با استفاده از رفتارهای خود آسیب‌رسان ناخشنودی خود را به‌طور موقت کاهش می‌دهند (اسپریتو و همکاران^۱، ۲۰۰۸). فاوازا^۲ (۱۹۹۸) رفتارهای خود آسیب‌رسان را نوعی فعالیت خودیاری می‌داند. به علت این که چنین رفتارهایی به فرد کمک می‌کنند تا بر نوسان‌های هیجانی خود غلبه کنند و به‌طور موقت به احساس آرامش دست پیدا کنند.

طرح‌واره‌های حوزه محدودیت‌های مختل در خانواده‌هایی به وجود می‌آیند که وجه مشخصه آن‌ها سهل‌انگاری افراطی، سردرگمی، یا حس برتری است. این طرح‌واره‌ها منجر به بروز مشکلاتی در رابطه با رعایت حقوق دیگران، همکاری با دیگران، تعهد یا هدف‌گزینی و رسیدن به اهداف واقع‌بینانه می‌شود. فرد معتقد است نسبت به دیگران یک سر و گردن بالاتر است و حقوق ویژه‌ای برای خودش قائل است. داشتن مشکلات

³ . Barrill

⁴ . Peterson & et al

¹ . Spirito & et al

² . Favvazza

می‌سازد که تجربه‌های دوران کودکی، تأثیرات نیرومندی بر رفتارهای این دانش‌آموزان دارد و با تغییر سبک دل‌بستگی نایمن و ایجاد سبک‌های دل‌بستگی ایمن در جت کاهش رفتارهای خود آسیب‌رسان اقدام کنند. آگاه‌سازی والدین در رابطه با این امور می‌تواند در پرورش افرادی سالم که در دوران نوجوانی از سلامت جسمانی و روانی برخوردار باشند، می‌تواند مفید واقع گردد.

پژوهش حاضر به‌رغم نتایج قابل توجهی که داشت با محدودیت‌ها و نقاط ضعفی نیز روبرو بود که عبارت‌اند از: خود گزارشی بودن پرسشنامه‌ها، طولانی شدن زمان جمع‌آوری اطلاعات. همچنین در مدل پژوهش حاضر به علت زیادی متغیرهای پژوهش، امکان بررسی برخی متغیرهای بافتی و تحصیلی وجود نداشت. پژوهش حاضر بر روی دانش‌آموزان شهر بوکان صورت گرفته است. لذا در تعمیم نتایج به سایر جوامع باید احتیاط لازم به عمل آید. پژوهش حاضر در مقطع سنی نوجوانی و در دانش‌آموزان متوسطه دوم انجام گرفته و با توجه به عدم ثبات و پیچیدگی‌های دوره نوجوانی و گذرا بودن این دوره تعمیم آن به سایر مقاطع سنی و تحصیلی باید با احتیاط صورت گیرد. تدوین و طراحی کارگاه‌های آموزشی سبک‌های فرزند پروری به مادران برای ترویج سبک دل‌بستگی ایمن در جهت آگاه‌سازی از ارتباط آن با مشکلات نوجوانان در زمینه رفتارهای خود آسیب‌رسان و همچنین تدوین و طراحی کارگاه‌های آموزشی در ارتباط با طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و رفتارهای خود آسیب‌رسان از جمله آموزش روانی، پیشگیری و درمان پیشنهاد می‌گردد.

طرح‌واره‌های ناسازگار همچنین باعث سوگیری در تفسیر رویدادها می‌شوند که این سوگیری‌ها در آسیب‌شناسی روانی به صورت سوء تفاهم‌ها، نگرش‌های تحریف‌شده، فرصت‌های نادرست و انتظارات غیرواقع‌بینانه در نوجوانان به وجود می‌آید و این سوء برداشت‌ها بر ادراک‌ها و ارزیابی بعدی زندگی تاثیر می‌گذارند. زیرا این طرح‌واره‌ها در مسیر زندگی تداوم دارند و بر چگونگی روابط فرد با خود و دیگران تاثیر می‌گذارند. بنابراین می‌توان گفت که طرح‌واره‌های ناسازگار که در پی تجربه‌های ناگوار دوران کودکی ایجاد می‌شوند می‌توانند به‌عنوان هسته اصلی بسیاری از مشکلات و رفتارهای خود آسیب‌رسان باشد.

به‌طور خلاصه می‌توان گفت از آنجایی که نتایج پژوهش حاضر نشان داد که رفتارهای خود آسیب‌رسان در دانش‌آموزان دارای سبک‌های دل‌بستگی نایمن و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بالاست این نتایج و یافته‌ها در درمان و پیشگیری از رفتارهای خود آسیب‌رسان تلویحات مهمی دارد و می‌توان از طریق شناسایی سبک‌های دل‌بستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار آسیب‌پذیر بودن نسبت به رفتارهای خود آسیبی را در آن‌ها پیش‌بینی کرد. به همین دلیل، پیشنهاد می‌گردد که هسته‌های مشاوره‌ای آموزش و پرورش برای مقابله با رفتارهای خود آسیب‌رسان در دانش‌آموزان، راه کارهای کارآمد را آموزش داده و با فراهم کردن و ایجاد فعالیت‌های اجتماعی شرایطی را ایجاد کنند که رفتارهای خود آسیب‌رسان به حداقل برسد. همچنین ارتباط سبک‌های دل‌بستگی در رفتارهای خود آسیب‌رسان ضرورت توجه والدین به این موضوع را آشکار

منابع

- احمدی مرویلی ناهید، میرزاحسینی حسن، منیرپور نادر (۱۳۹۸). نقش سازمان شخصیت و سبک‌های دل‌بستگی در گرایش نوجوانان به رفتارهای خود آسیب‌رسان و خودکشی. نشریه پژوهش توانبخشی در پرستاری. ۱۳۹۸؛ ۵ (۳): ۱۴-۲۲
- پاکدامن، شهلا. (۱۳۸۰). بررسی ارتباط بین دل‌بستگی و جامعه‌طلبی در نوجوانان. پایان‌نامه دکترای روان‌شناسی، دانشگاه تهران.
- پور جبعلی معافی، محمدعلی (۱۳۹۶). نقش ابعاد نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی گرایش به مصرف مواد در دانشجویان آزمون نقش میانجی تکانشگری، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان.
- زارع، نوراله (۱۳۹۶). پیش‌بینی استرس، افسردگی و اضطراب زوجین بر مبنای طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت.

سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس؛ حجازی، الهه. (۱۳۹۸). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: آگاه

طاهباز حسین‌زاده، سحر، قربانی، نیما، و نبوی، سید مسعود. (۱۳۹۰)، مقایسه‌گرایش شخصیتی خود تخریبی و خودشناسی انسجامی در

بیماران مبتلا به مالتیپل اسکروز و افراد سالم. روان‌شناسی معاصر، ۶(۲): ۳۵-۴۴.

- American Psychiatric Association Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders fifth edition (DSM 5). Washington: American Psychiatric Association, 2013.
- Bach, B., Simonsen, E., Christoffersen, P., & Kriston, L. (2017). The young schema questionnaire 3 short form (YSQ-S3): Psychometric properties and association with personality disorders in a Danish mixed sample. *European Journal of Psychological Assessment*, 33(2), 134-143.
- Borrill, J., Fox, P., Flynn, M., & Roger, D. (2009). Students who self-harm: Coping style, rumination and alexithymia. *Counselling Psychology Quarterly*, 22, 361-372.
- Calvete E, Fernández-González L, González-Cabrera JM, Gámez-Guadix M. Continued bullying victimization in adolescents: maladaptive schemas as a mediational mechanism. *Journal of Youth and Adolescence*. 2018; 47(3):650-60.
- Camara, M., & Calvete, E. (2012). Cognitive schemas predicting anxiety and depressive symptoms: the role of dysfunctional coping strategies. *European Psychiatry*, 27(1): 1-8.
- Claes, L., Muehlenkamp, J., Vandereycken, W., Hamelinck, L., Martens, H., & Claes, S. (2014). Comparison of non-suicidal self-injurious behavior and suicide attempts in patients admitted to a psychiatric crisis unit. *Personality and Individual Differences*, 48(1), 83-87.
- Davaji, R. B. O., Valizadeh, S., & Nikamal, M. (2010). The relationship between attachment styles and suicide ideation: the study of Turkmen students, Iran. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 5, 1190-1194.
- Evans, R., & Hurrell, C. (2016). The role of schools in children and young people's self-harm and suicide: systematic review and meta-ethnography of qualitative research. *BMC public health*, 16(1), 401.
- Favazza, A.R. (1998). The coming of age of self-mutilation. *Journal of nervous and mental disease*, 186, 259-278.
- Gandhi, A., Claes, L., Bosmans, G., Baetens, I., Wilderjans, T. F., Maitra, S. Luyckx, K. (2016). Non-suicidal self-injury and adolescent's attachment with peers and mother: The mediating role of identity synthesis and confusion. *Journal of Child and Family Studies*, 25(6), 1735-1745
- Hopkins, J. (2014). *Adolescence, the transitional years*. New York: Academic Press.
- Hopwood CJ, Malone JC, Ansell EB, Sanislow CA, Grilo CM, McGlashan TH, et al. Personality assessment in DSM-5: empirical support for rating severity, style, and traits. *J Pers Disord*. 2011; 25(3):305-20.
- Jacobson, C. M., & Gould, M. (2007). The epidemiology and phenomenology of non-suicidal self-injurious behavior among adolescents: A critical review of the literature. *Archives of Suicide Research*, 11, 129-147.
- Kharsati N, Bhola P. (2016). Self-injurious behavior, emotion regulation, and attachment styles among college students in India. *India Psychiatry Journal*. 2016; 25:23-8.
- Levi-Belz, Y., Lev-Ari, L., 2018. Attachment styles and posttraumatic growth among suicide-loss survivors. *Crisis* 1-10.
- Lüdtke, J., In-albon, T., Schmeck, K., Plener, P. L., Fegert, J. M., & Schmid, M. (2017). Nonsuicidal self-injury in adolescents placed in youth welfare and juvenile justice group homes: Associations with mental disorders and suicidality. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 1-12.
- Marengo. Stacy M. , Jeffrey Klibert., Jennifer Langhinrichsen-Rohling., Jacob Warren., K. Bryant Smalley. (2019). *the Relationship of Early Maladaptive Schemas and Anticipated*

- Risky Behaviors in College Students. *Journal of Adult Development*, September 2019, Volume 26, Issue 3, pp 190–200
- Mars B, Heron J, Crane C, Hawton K, Kidger J, Lewis G, et al (2014). Differences in risk factors for self-harm with and without suicidal intent: Findings from the ALSPAC cohort. *J Affective Disorders*. 2014; 168:407–14.
 - Miniati, M., Callari, A., Pini, S., 2017. Adult attachment style and suicidality. *US National Library of Medicine National Institutes of Health, Psychiatr Danub*. 2017 Sep; 29(3):250-259.
 - Muehlenkamp JJ, Claes L, Havertape L, Plener PL. International prevalence of adolescent non-suicidal selfinjury and deliberate self-harm. *Child Adolesc Psychiatry Mental Health*. 2012; 6:10.
 - Peterson J, Freedenthal S, Sheldon C & Andersen R. (2008). No suicidal self-harming in Adolescents. *Child/Adolescent Psychiatry Nov*; 5(11):20-6.
 - Sansone, R. A., Wiederman, M. W. & Sansone, L. A. (1998). The self-harm inventory [SHI]: Development of a scale for identifying self-destructive behaviors and borderline personality disorder. *J Clin Psychol*. 70(54), 937-83.
 - Sells, C., & Blum, R. (2013). Current trends in adolescent health. In R. DiClemente, W. Hansen, & L. Ponton (Eds.), *Handbook of adolescent health psychology* (pp. 5-34). New York, NY: Springer.
 - Sempertegui GA, Karreman A, Arntz A, Bekker MH. Schema therapy for borderline personality disorder: A comprehensive review of its empirical foundations, effectiveness and implementation possibilities. *Clinical Psychology Review*. 2013; 33(3):426-47.
 - Spirito.A, Kittler.J. & Hunt.J. (2008). Psychiatric Correlates of Nonsuicidal Cutting Behaviors in an Adolescent Inpatient Sample. *Child Psychiatry & Human Development*, 39(4), 427-438.
 - Swannell, S. V., Martin, G. E., Page, A., Hasking, P., & St John, N. J. (2014). Prevalence of nonsuicidal selfinjury in nonclinical samples: Systematic review, metaanalysis, and metaregression. *Suicide and life-threatening behavior*, 44, 273-303.

Original Article

Developing the causal model of self-harming behavior based on attachment styles and early maladaptive schemas in students

Received: 02/06/2020 – Accept: 05/10/2020

Mastooreh Hamedan¹
Reza Tasbihsazan^{2*}
Ali Khademi³

¹PhD Student in Psychology,
Department of Psychology, Urmia
Branch, Islamic Azad University,
Urmia, Iran.

²Assistant Professor, Department of
Psychology, Urmia Branch, Islamic
Azad University, Urmia,
Iran (Corresponding Author).

³Associate Professor, Department of
Psychology, Urmia Branch, Islamic
Azad University, Urmia, Iran.

Email: Tasbihsazan.r@gmail.com

Abstract

Introduction: The aim of this study was to develop a causal model of self-harming behaviors based on attachment styles and maladaptive schemas in students.

Materials and Methods: The research method in this study was correlational. The statistical population in this study was all high school students in West Azerbaijan province in the academic year of 1997-98. In this study, 214 people (99 girls and 115 boys) were selected using multi-stage cluster sampling method. The self-harm questionnaire, the Collins-Reed attachment questionnaire, and the Young Yang early incompatible schemas questionnaire were used to collect data, and the Pearson correlation coefficient and path analysis methods were used to analyze the data.

Results: The results of path analysis showed that attachment styles and early maladaptive schemas have a positive and direct effect on self-harming behavior.

Conclusion: These findings have important implications in the treatment and prevention of self-harming behaviors and can be predicted by identifying attachment styles and maladaptive schemas, vulnerability to self-harming behaviors in them.

Key words: self-harming behaviors, attachment styles, maladaptive schemas

Acknowledgement: There is no conflict of interest.